

eBooks bij de RUG

Dat zijn er al meer dan je denkt...

Met enige regelmaat vind je in de landelijke dagbladen een opleving van de belangstelling voor eBooks - recent weer rond de introductie in Nederland van de Sony Reader. Het komt allemaal maar langzaam op gang, zo lees je daar. Maar toch heeft onze universiteit al duizenden, ja honderdduizenden eBooks in de collectie. Hoe zit dat?

Wat zijn eBooks?

Als er in de pers en op TV sprake is van eBooks, is dat bijna altijd in verband met leesapparaten of *eBook readers* -draagbare gadgets waarmee je de tekst van een groot aantal boeken kunt opslaan en op een schermje lezen: de *Kindle* van Amazon, de *Reader* van Sony, de *iLiad* van IREX en de *BEBOOK* van Endless Ideas. Dat zijn leuke hebbedingetjes voor particulieren, maar voor een universiteit zijn ze voorlopig niet interessant. Ze zijn duur en de boeken die je ervoor koopt kunnen alleen op de *reader* van de koper worden gelezen.

Als we bij een universiteit als de RUG over eBooks praten, gaat het dan ook over iets anders: over digitale versies van boeken, die middels een campuslicentie online beschikbaar zijn op het RUG-netwerk (en thuis via de proxy server) en raadpleegbaar met een gewone PC of laptop met basissoftware. En daarvan hebben we er inmiddels al behoorlijk wat.

eBooks in de RUG-collectie

eBooks hebben we bij de RUG in verschillende soorten. Ze kunnen verschillen op punten als vormgeving (html en/of pdf), gebruiksgemak (wat is de 'leeseenheden' -een pagina of een hoofdstuk?), print, download- en bewaarmogelijkheden. Verder is er verschil in aanschaf (per

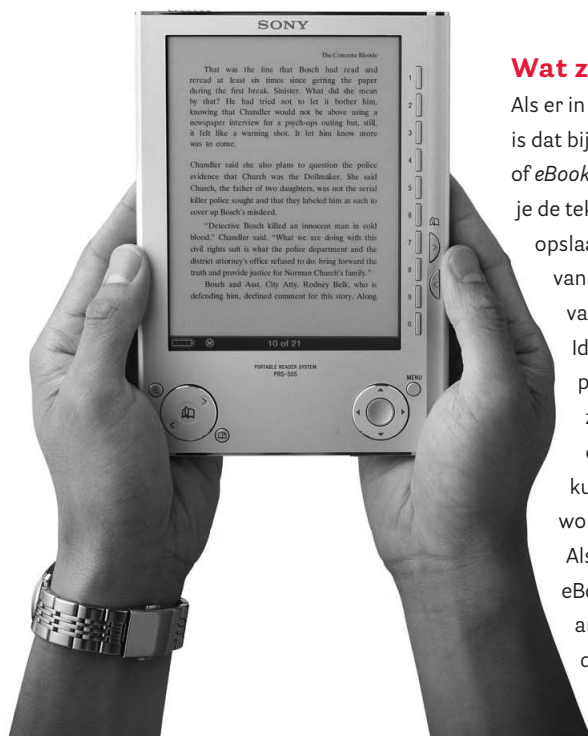
titel of pakket) en prijsstelling (in relatie tot het gedrukte equivalent).

Door variaties op al deze punten is het eBook-aanbod van zowat elke uitgever weer anders.

Aan het ene uiterste heb je eBooks die in gebruik en prijsstelling nauwelijks van gedrukte boeken verschillen: zo'n eBook kan door één gebruiker -aan wie het is 'uitgeleend'- tegelijk worden gelezen, en een volgende gebruiker kan het boek pas lezen als het weer 'terugbezorgd' is. Dit is het zogenaamde 'DRM-model' (digital rights management), waarbij de uitgever met technische middelen beperkingen in het gebruik forceert. Bij de RUG hebben we zo een 70-tal eBooks van NetLibrary, meest verplichte of aanbevolen literatuur uit de studiegidsen. Tegenover voordelen als '24/7'- beschikbaarheid als 'vangnet' voor studieliteratuur en de mogelijkheid om als bibliotheek losse boeken aan te schaffen, staan nogal wat nadelen in de 'leeservaring', zoals traag pagina-voor-pagina bladeren, beperkt printen en niet downloaden en bewaren.

Aan het andere uiterste zijn er eBooks die in weinig verschillen van tijdschriften: de uitgever biedt ze aan als pakket van titels op een bepaald vakgebied, die door een onbepaald aantal gebruikers tegelijk kunnen worden gelezen en worden benaderd als print- en bewaarbare pdf-per-hoofdstuk. Voorbeeld bij uitstek hiervan zijn de eBooks van Springer. Bij de RUG hebben we een kleine 100 eBooks van Springer, over het algemeen specialistische werken die veel weg hebben van themanummers van een wetenschappelijk tijdschrift.

Daartussenin heb je een breed scala aan soorten eBooks, waarvan de digitale encyclopediën en andere naslagwerken (ook wel *eReference* genoemd) apart vermeld kunnen worden. We

ScienceDirect
Brought to you by:
University of Groningen

Home Browse Search My Settings Alerts Help

Quick Search
All fields Author Volume Issue Page Clear

Business Process Change
A Guide for Business Managers and BPM and Six Sigma Professionals
Copyright © 2007 Elsevier Inc. All rights reserved
Author(s): Paul Harmon and Tom Daveport
ISBN: 978-0-12-374152-3
About this Book | Shortcut link to this Title

Full-text available Abstract only

Table of Contents

- Foreword, Pages ix-xi
Preview PDF (130 K) | Related Articles
- Preface to the Second Edition, Pages xix-xxiii
Preview PDF (253 K) | Related Articles
- Introduction, Pages xxv-xxvii
Preview PDF (1121 K) | Related Articles
- Chapter 1 - Business Process Change, Pages 1-29
Preview PDF (1467 K) | Related Articles

OXFORD scholarshiponline
About OSO What's New Subscriber Services Help Contact Us

Quick Search
Search entire site search this title only
Advanced Search Cross-Reference Bibliography Search

Wittgenstein's Notes on Logic
Potter, Michael, Cambridge University
Print publication date: 2008
Published to Oxford Scholarship Online: January 2009
Print ISBN: 978-0-19-921583-6
doi:10.1093/acprof:oso/9780199215836.001.0001

Abstract: Wittgenstein's philosophical career began in 1911 when he was later as a kind of summary of the work he had done so far. Russell thought had Wittgenstein himself to explain them to him. Without the benefit of it solely as an interpretative aid in understanding the Tractatus (which draw the most important insights in the Tractatus they contain. It discusses in detail obtained from Russell and Frege. And it uses a blend of biography and philosophy features the complete text of the Notes in a critical edition, with a detailed

Keywords: Russell, Notes on Logic, Tractatus, Frege, Cambridge

Table of Contents

- Preface FULL TEXT
- Introduction ABSTRACT FULL TEXT
- Chapter 1. Finding a problem ABSTRACT FULL TEXT

hebben bij de RUG inmiddels toonaangevende elektronische naslagwerken op zowat alle terreinen, zoals AccessScience, Gale Virtual Reference Library, Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology, Oxford Art Online en SAGE eReference.

Een overzichtspagina is te vinden op www.rug.nl/bibliotheek/ebooks. Alle eBooks zijn titel voor titel te vinden in de Catalogus.

De eBook policy van de bibliotheek

Het is niet altijd eenvoudig geweest om eBooks te introduceren bij de RUG. Er is nogal wat scepsis als het onderwerp in bibliotheekcommissies en andere gremia ter sprake komt. Naslagwerken is niet zo'n probleem, iedereen is het er wel over eens dat die in online versies - doorzoekbaar, navigeerbaar en niet locatiegebonden - beter tot hun recht kunnen komen. Maar tegen meer boekachtige eBooks, zeker als die in pakketvorm worden aangeboden, bestaan veel bezwaren. Behalve dat de businessmodellen van eBooks niet acceptabel worden gevonden, wordt veelal betoogd dat boeken zich nu eenmaal niet of niet goed vanaf een beeldscherm laten lezen.

Toch heeft de UB gemeend het voortouw te moeten nemen, door van elk qua inhoud en gebruiksvoorwaarden serieus te nemen uitgeveraanbod tenminste een basisset binnen te halen. Alleen op die manier valt te toetsen of en waar eBooks bij onze universiteit in een behoefte voorzien. Op grond van a priori overwegingen besluiten om niets aan eBooks te doen hebben we onverstandig geacht. Alle grote bibliotheken experimenteren met het aanbieden van eBooks, en sommige zetten er breed op in - ook in Nederland. Bovendien kan het best zijn dat nieuwe generaties van *digital born* studenten en wetenschappers een cognitieve *make-up* meebrengen die beter past bij digitale boeken dan oudere generaties.

Het gebruik van eBooks bij de RUG

Doordat de meeste eBooks bij de RUG nog niet lang beschikbaar zijn, valt over het gebruik nog niet veel te zeggen. Van een tweetal sets eBooks hebben we al meer in detail kunnen kijken naar het gebruik: de 70 boeken die we eind 2005 van NetLibrary kochten en de 200 Elsevier-boeken die we eind 2007 op het ScienceDirect-platform binnenhaalden.

Beide boekensets zijn ongelijkmatig gebruikt. Sommige boeken worden zeer veel gebruikt, andere niet of nauwelijks; dat is overigens bij papieren boeken niet veel anders. De Elsevier-set kwam op gemiddeld 8 keer gebruik per boek in een jaar, maar het meest gebruikte daarvan werd 1634 keer gebruikt (met hoge pieken in een korte periode) en 20 boeken helemaal niet. Navraag bij een docent Bedrijfskunde leerde dat het meest gebruikte boek door hem is ingezet bij een bachelorpracticum, om de studenten case-materiaal te kunnen aanbieden. Een interessante toepassing.

Hoe nu verder?

De bibliotheek zal de komende jaren wel doorgaan met het selectief in de collectie halen van eBooks in diverse varianten. Het ligt voor de hand dat daarbij naast de analyse van gebruikscijfers ook via gebruikersonderzoek wordt nagegaan wat de perceptie van en ervaringen met eBooks zijn, en waar de behoeften en wensen liggen. ❏

Op dit moment telt de Catalogus van de RUG ongeveer 287.000 eBooks, met als oudste een boek uit 1473, getiteld *Recueil des histoires de Troie*. Dat onwaarschijnlijk hoge aantal wordt vooral gehaald doordat we de afgelopen jaren enkele grote tekstcorpora hebben gekocht, die elk tienduizenden digitale documenten bevatten. Samen tellen deze 274.000 documenten. Aan eBooks in engere zin heeft de RUG op dit moment dus ongeveer 13.000 boeken.

Voor- en nadelen van eBooks

Doordat er zoveel verschillende soorten eBooks zijn, is het niet goed mogelijk om voor- en nadelen te noemen die voor alle eBooks gelden. Desondanks kunnen als potentiële **voordelen** genoemd worden:

- '24/7' beschikbaar, binnen de RUG en daarbuiten
- raadpleegbaar door meer gebruikers tegelijk
- doorzoekbaar
- downloadbaar en bewaarbaar
- links naar gerelateerde informatie binnen en vanuit een eBook
- 'diepe' links naar een bepaald tekstfragment of tabel in een boek
- (selectieve) print-out als opvolger van de fotokopie
- annotateerbaar (met *pdf-tools*)
- veel meer boeken of boekfragmenten beschikbaar dan in print (bij pakketten)
- inzetbaar in het onderwijs zonder reader-afdrachten.

Als mogelijke **nadelen** vallen te noemen:

- een heel andere leeservaring (bladeren, skimmen, etc.)
- netwerkgebonden
- citeerbaarheid (welke pagina in welke editie?)
- hogere kosten (voor de bibliotheek)
- boeken meegeleverd waar geen behoefte aan blijkt te zijn (bij pakketten).

• www.rug.nl/bibliotheek/ebooks